

Małgorzata Kowalczyk-Kmiecińska, Jerzy Kmieciński, Maciej Trzeciński

Stobno, gm. Tuchola, woj. bydgoskie,
St. 3, AZP: 26-36/9

Informator Archeologiczny : badania 23, 76

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pochew noży i złotą blaszkę, prawdopodobnie użytą również do ozdoby pochwy noża (obiekt 148). W czterech grobach znaleziono też monety srebrne, w tym 3 siekacze (ok. 1/4) i jedna w całości nominału. Na obecnym etapie badań pozostają one jeszcze nie rozpoznane.

Z uwagi na przedstawione wyżej cechy, chronologię oraz bliskie położenie cmentarzyska w Sowinkach w stosunku do grodu stoletcznego Poznania, stanowi ono ważne źródło do studiów nad początkowym okresem formowania się państwa polskiego.

Dokumentacja i materiały z badań przechowywane są w Pracowni Archeologiczno-Konserwatorskiej PP PKZ O/Poznań.

Badania będą kontynuowane.

Sowinki, gm. Mosina woj. poznańskie St. 23B patrz okres lateński
Stawki, gm. Dobra woj. konińskie St. 1 patrz neolit

Stobno, gm. Tuchola,
woj. bydgoskie,
St. 3, AZP: 26-36/9

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadzili: dr Małgorzata Kowalczyk-Kmiecicka, doc. Jerzy Kmiecicki,
mgr Maciej Trzeciński. Finansował Uniwersytet Łódzki. Pierwszy sezon badań.
Wczesnośredniowieczny zespół osadniczy.

Stobno jest czwartym z kolei po Raciążu, Sławęcinie i Obkasie, skupiskiem osadniczym badanym w ramach programu badań mikroregionalnych na obszarze kasztelanii raciąskiej. Zespół ten w świetle szczegółowej penetracji badaniami powierzchniowymi zarysował się jako wyraźne skupisko.

Osadnictwo usadowiło się po południowej i południowo-zachodniej stronie jeziora Stobno, wyraźnie na terenach gleb biellicowych słabo gliniastych i torfowych.

W źródłach pisanych Stobno pojawia się po raz pierwszy w przywileju Wacława III z 1305 roku, w którym władca ten zatwierdza Piotrowi Święcy posiadanie wsi Raciąż i wioseczki (villule) Stobno. Z dokumentu z r. 1336, w którym komtur tucholski w imieniu wielkiego mistrza sprzedął wieś Stobno, dowiadujemy się o istnieniu tam dwóch karczm.

Z analizy geomorfologicznej i archeologicznej terenu wynikałoby, iż przez Stobno przebiegał szlak drożny z Raciąża do Tucholi. W omawianym zespole osadniczym, biorąc pod uwagę źródła archeologiczne, najciekawiej zarówno pod względem usytuowania jak też i bogactwa materiału znalezionej na powierzchni — rysowało się stanowisko 3. Znajduje się ono na stoku łagodnie opadającym do jeziora Stobno o ekspozycji południowo-wschodniej przy szosie Tuchola — Raciąż. Szosa ta w tym miejscu usytuowana jest najprawdopodobniej na starym szlaku drożnym. Zbiega się tu też kilka dróg. Biorąc pod uwagę informacje o karczmach — co najmniej jedna z nich usytuowana mogła być właśnie w tym miejscu.

W sierpniu 1989 r. przeprowadzono badania wykopaliskowe. Wyznaczono dwa odcinki o wymiarach 2,5 m x 5 m, które usytuowane zostały na linii W-E i oddalone od siebie o 10 m. Odcinki podzielono na działki 2,5 m x 2,5 m. Materiał wybierano w ramach działek oraz w ramach warstw mechanicznych, zgodnie z konfiguracją terenu — stratygrafia na obu działkach była taka sama. Poniżej warstwy darni, zalegała warstwa zbita, ciemnoszarej próchnicy. Znajdowano w niej niezbyt liczne materiały różnoczasowe od nowożytnego przez wczesnośredniowieczny, rzymski do wczesnolateńskiego i halsztackiego. Poniżej tej warstwy zalegała ciemna próchnica. Zlokalizowano w niej materiał wczesnośredniowieczny i lużycko-pomorski oraz na odcinku I zgrupowanie rudy darniowej. Wydaje się, że uchwycyliśmy poziom to dawny poziom użytkowy wczesnośredniowieczny. Nie udało się wydzielić obiektów. Badana część to południowy fragment osady. Więcej materiału wczesnośredniowiecznego występuje na północ od miejsca tegorocznych wykopów. Niestety nie można tam było podjąć badań wykopaliskowych ze względu na oprę właściciela gruntu. Do dalszych badań, obok w ogóle lepszego rozpoznania tego ciekawego, wielokulturowego zespołu osadniczego, zachęcają istotne informacje o lokalizacji karczm w Stobnie i wysoce prawdopodobnej, uchwycionej lokalizacji przynajmniej jednej z nich.

Materiały znajdują się w zbiorach Katedry Archeologii UŁ.

Prace badawcze będą kontynuowane.

Szelejewo, gm. Gąsawa woj. bydgoskie St. 39 patrz okres rzymski

Świebodzin, woj. zielonogórskie,
St. 11, AZP: 55-14/11

Muzeum Regionalne w Świebodzinie

Badania prowadził mgr Marek Nowacki. Finansował WKZ w Zielonej Górze oraz Muzeum w Świebodzinie. Drugi sezon badań. Obiekt obrony z faz B-C, E-F wczesnego średniowiecza.

Badania części południowej obiektu były kontynuacją rozpoznania z roku poprzedniego. Utrzymano linię wykopów w kierunkach północny-zachód południowy-wschód, rozszerzając ją na dalsze zewnętrzne zaplecze stanowiska i częściowo jego wnętrze. Powierzchnia badania objęła 94 m² (łącznie z rokiem ubiegłym 136 m²).

Po stronie zewnętrznej umocnienia rysuje się następujący układ: sztuczne zagłębienie (rodzaj fosy?), przynajmniej w części południowej, okalające obiekt, miejscami z dobrze zachowanymi konstrukcjami drewnianymi oraz pozbawiona w zasadzie tych konstrukcji strefa stabilizująca złożona z nasypu (nasypów) kamienno-ziemnego